

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Емилия Хинкова Евгениева

Относно: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика, научна специалност Специална педагогика

Тема на дисертационния труд:

Училищният двор като пространство за усвояване и развитие на социални умения у студентите със специални образователни потребности

Автор:

Василия Андриански, докторска програма по Специална педагогика, катедра по Специална педагогика и логопеди, Факултет по науки за образованието и изкуствата, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Научен ръководител:

доц. д-р Емилия Евгениева, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Представената дисертационна разработка разглежда проблема за мястото и ролята на училищния двор в живота на образователната институция. Темата е малко разработвана и заслужава своето внимание. Докторантката още в началото посочва, че това е част от цялостното разбиране за ролята на училищната среда върху процеса на обучение и възпитание на децата. След като проблемът не е актуален, като цяло, за общообразователната среда, то той е в степени по-малко засегнат за процеса на приобщаване на децата и учениците със специални образователни потребности. Това прави представената разработка важна и заслужаваща внимание.

Дисертационният труд е разработен в обем от 157 страници, от които 150 страници са основен текст, 50 таблици и 30 фигури. Съдържанието е структурирано в увод, три глави, изводи и препоръки, приноси.

Представеният дисертационен труд е естествен резултат от натрупания професионален опит на докторантката. След завършването на магистърска програма по Специална педагогика в Софийския университет, тя работи като специален педагог в различни училища в Р Гърция. В търсене на повече възможности за интегриране на

деца със специални образователни потребности, тя открива потенциала на дворното пространство. Наблюдението ѝ показва, че има значително повече ресурс и посвещава изследването си на него.

Първа глава на дисертацията представя проблема в неговите основни параметри – пространство на училищния двор, процесите на интегриране на децата със специални образователни потребности, профил на учителите, от чиито иновации зависи качествено и пълноценно му използване по време на часовете и след тях. Описани са многобройни механизми, които се използват за неговото развитие и поддържане. В резултат на анализа на теоретични и административни източници по темата са изведени основни проблеми. Анализът показва, че е необходимо да се развива междуинституционалния диалог за създаване на приемаща и приветлива учебна среда, налага се промяна в подготовката на учителите, за да намират и развиват повече и нови ресурси за подобряване на тази среда, препоръчва се отваряне на класните стаи и активно използване на цялостното училищно пространство.

Втора глава представя изследователската програма, която е разработена на два етапа. Първо е направен анализ на вече съществуващи сравнителни изследвания за процеса на интегриране на деца и ученици със специални образователни потребности в частта, свързана с архитектурната среда. Чрез този първи етап на своето изследване докторантката се стреми да постави проблемът в контекста на вече постигнатите от изследователи преди нея резултати за съдържанието и възможностите на приемащата среда. Нещо, което е рядко срещан подход. Вторият етап на изследването е направен чрез анкетно проучване на мнението на учителите за възможностите на това, училищният двор да стане активно пространство за развиване на политиката на приемане на различните интереси у учениците, като цяло и тези с проблеми в развитието. Формулираните цел и хипотези са коректни.

Трета глава представя анализа на резултатите от изследването. Данните, събрани в изследването, са последователно описани и визуализирани. Следвана е логиката на изследователската програма и затова първо е предоставена информация, за разбирането на учителите мястото и ролята на архитектурната среда в процеса на интегриране. Посочено, е че анализът на тези първични данни е основанието за съдържанието на изследователския въпросник.

Направен е статистически анализ на количествените данни. Получените резултати са технически добре изведени в текста на дисертацията. Описват общата

картина на проблема. Направена е оценка на формулираните от докторанта хипотези в изводите от изследването.

От събраните данни се вижда, че в живота на училището активно участие взимат и родителите. Проекти за развитието на училищното пространство се правят от ученици и родители. Това показва, че възможности за развитие на отношенията училище – семейство не са изчерпани и могат да се разширяват.

Направеното сравнение на резултатите от двете държави, дава някои разлики в отношението към училищния двор и мястото му в живота и обучението на децата. Но не са наблюдавани значими разлики в политиката и философията на образователните системи по този въпрос.

Докторантката представя три публикации по темата на дисертацията.

Съдържанието на автореферата отговаря на необходимите изисквания, като предлага обективна картина на целия процес на изследването и адекватно отразява най-значимите моменти от дисертационния труд.

Представеното в дисертационния труд изследване е на необходимото научно равнище, без претенциите да бъде изключително постижение.

Смятам, че дисертационният труд отговаря на всички изисквания за подобен род научни разработки. На тези основания и предвид общото положително впечатление от компетенциите на докторантката, с професионална убеденост предлагам на уважаемите членове на Специализираното научно жури да дадат своя положителен вот за придобиване на образователната и научна степен "доктор" на Василия Андреанаки.

гр. София

28.08.2019.

доц. д-р Емилия Евгениева